

Helsingborgs kommun

Beslut för grundsärskola

efter prioriterad tillsyn
i Borgmästareskolans grundskola
belägen i Helsingborg kommun

Tillsyn i Borgmästareskolans grundskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Helsingborgs kommun under våren 2015. Borgmästareskolans grundskola besöktes av Skolinspektionen den 6 maj 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Enligt skolans uppgifter når samtliga elever i årskurs 9 på Borgmästareskolans grundskola i inriktningen träningskola år 2014 de grundläggande kunskapskraven efter sina förutsättningar. Några elever når även de fördjupade kunskapskraven i en del ämnesområden. Av Helsingborgs attitydundersökning år 2014 till eleverna på Borgmästareskolans grundskola i inriktningen träningskola framkommer att elever känner trygghet på skolan.

Översikt över bedömningsområden i tillsynen

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2015-10-15
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Sammanfattande bedömning

Utifrån de uppgifter som framkommer vid tillsynen av Borgmästarskolans grundskola i inriktningen träningskola bedömer Skolinspektionen att skolan bedriver en verksamhet som i huvudsak utgår från de nationella målen och som är fokuserad på elevernas utveckling och lärande. Rektorn behöver dock säkerställa att elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Helsingborgs kommun att **senast den 15 oktober 2015** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Helsingborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Rektorn ska se till att det på skolnivå finns en elevhälsa som används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

På Borgmästarskolans grundsärskola finns enligt rektorn en elevhälsa som består av samtliga i skollagen angivna kompetenser; skolläkare, skolsköterska, skolpsykolog och kurator samt en specialpedagog. Specialpedagogen befinner sig på skolan på heltid. Kuratorn och skolsköterskan befinner sig på skolan cirka en timme i veckan och det finns en skolpsykolog som arbetar på uppdrag utifrån behov på individnivå. Kurator, skolsköterska och skolpsykolog ingår i Helsingborgs kommuns centrala elevhälsa. Enligt rektor och elevhälsan träffas elevhälsoteamet cirka två gånger per termin. Rektorn ingår i elevhälsoteamet och deltar i dessa möten.

Av intervjun med elevhälsan framgår att elevhälsan har ett övergripande uppdrag att arbeta förebyggande och hälsofrämjande ute på skolorna och att rektorer vill att de ska hinna med detta. Idag, när resurserna fördelas efter elevantal och inte efter skolans behov, finns dock enligt elevhälsan inte tid avsatt för att elevhälsan till exempel ska kunna vara integrerad med skolans arbetslag eller för att de som team ska kunna arbeta hälsofrämjande och förebyggande. Intervjuerna med lärarna och elevhälsan visar att det är lärarna på Borgmästarskolans grundsärskola som bedriver ett förebyggande och hälsofrämjande arbete i undervisningen, exempelvis avseende sömn, kost, motion och sex och samlevnad. De, liksom rektorn, uppger att elevhälsan inte är involverad i planeringen och genomförandet av detta arbete. Arbetet för skolsköterskan, kuratorn och skolpsykologen omfattas istället främst av ett åtgärdande arbete på individnivå. Skolsköterskan har haft hälsosamtal vilket är en viktig del i det hälsofrämjande arbetet men i övrigt fungerar elevhälsan enligt rektor främst som ett bollplank för pedagogerna, och har i uppdrag från rektor att föreslå föreläsare som kan vara aktuella i kompetensutveckling av personalen. Skolan har till exempel haft professionshandledning av pedagogerna med hjälp av en specialpedagog från särskolans centrala resursteam.

Lärarna och rektorn uppger i intervjun att elevhälsan borde vara mer närvarande i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet.

Kuratorn uppger att en ökad närvaro i verksamheten hade medfört en bättre kännedom om elevernas behov, vilket hade gett bättre förutsättningar för elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande funktion. Skolpsykologen uppger att det hade varit lättare att ha ett annat perspektiv vid en högre närvaro på skolan, och att elevhälsan därigenom blivit ett starkare stöd till personalen. Skolsköterskan uppger i intervjun att frågan om en starkare närvaro av kompetenserna inom elevhälsan har diskuterats av cheferna.

Trots att det förekommer en del förebyggande och hälsofrämjande insatser på skolan, kan det inte sägas att skolans elevhälsa främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande. De insatser som elevhälsan, lärare och rektor beskriver är i huvudsak insatser som är riktade mot enskilda elever på individnivå, inte i någon större utsträckning ett förebyggande och hälsofrämjande arbete på grupp- eller skolnivå. Det förebyggande och hälsofrämjande arbetet ska också utgå från ett identifierat behov på skolan vilket förutsätter en högre närvaro av kompetenserna inom elevhälsan.

Huvudmannen och rektorn behöver därför säkerställa att elevhälsan vid Borgmästarskolans grundsärskola främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Helsingborgs kommun inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga rektorn att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar.

Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära.

Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och kunskapskrav får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål.

Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskraven. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Eleven ska enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat.

I grundsärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på grundsärskolans kunskapskrav, om eleven eller elevens vårdnadshavare begär det. Om en elev har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner, tillämpas grundskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, och bedömningen ska dessutom göras med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar.

Efter avslutad utbildning får elever ett intyg om sin utbildning, som kan kompletteras med ett allmänt studieomdöme där elevens möjlighet att bedriva studier beskrivs. Lärarens bedömning ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum.

Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

Beslut

2015-06-11

8 (10)

Dnr 43-2015:212

På Skolinspektionens vägnar

Ebba Svartz

Beslutsfattare/ Undervisningsråd

Verica Stojanovic

Föredragande/Utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Borgmästareskolans grundsärskola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Borgmästareskolans grundsärskola

Borgmästarskolan ligger i norra delen av Helsingborgs kommun i området Maria Park. Utbildningen i Borgmästarskolan består av grundsärskola i inriktning träningskola samt gymnasiesärskola. Detta beslut gäller grundsärskola i inriktning träningskola. Elever boende i närliggande kommuner tas även emot i Borgmästarskolan. Borgmästarskolan bildar tillsammans med Rönnbäcksskolan och Västra Berga grundsärskola ett rektorsområde. De tre verksamheterna leds av en gemensam rektor. Borgmästarskolan vänder sig till elever med utvecklingsstörning och autism. Grundsärskolan har ett arbetslag där det ingår pedagoger och elevassistenter. På skolan går elva elever i grundsärskolan inriktning träningskola i årskurserna 1 till 9.